

Majoritet gik igjennem i dette Ting, og derefter kom ind i Folkethinget, hvor der blev nebsat et Udvalg til dets Behandling. Der kom det ikke videre, og senere har man slet ikke hørt Noget til det. — Endelig vil jeg endnu engang fremhæve, at hele den Retning, hvori Udsigten hidtil er gaaet, er den Vej, som vi ogsaa her vilde gaae, nemlig søge at komme igjennem ved Hjælp af saadanne mindre Love, og i den Henseende skal jeg navnlig henviser til den Lov, hvortil det foreliggende Lovforslag knytter sig, nemlig Loven af 4de April 1855 om Sognebaands Løsning, i hvis Motiver det af den daværende Kultusminister udtrykkelig er udtalt, at han ansaae det for den rette Vej og den rette Grund, der maatte lægges, førend det Øvrige kunde see.

Formanden: Jeg har ikke villet afbryde den ærede Tale, og det vil ikke kunne menes de ærede Medlemmer at give Tilsvær; men jeg vil dog erindre om, at det nærmest er Lovudkastets enkelte Paragrafer, der ere under Forhandling.

Madvig: Benyttende mig af den Tillædelse, den ærede Formand har givet, vil jeg, hvor foranlediget jeg end kan føle mig dertil, ikke give noget egentligt Tilsvær, men kun gøre et Par ganske korte Bemærkninger. Jeg har med Interesse hørt den sidste Deel af den ærede Ordførers Foredrag, fordi jeg har en Deel Ansvar med Hensyn til Opretholdelsen af den rigtige Fortolkning af Grundlovens § 80, og fordi jeg sjelden har hørt et Foredrag, som i saa høj Grad har bestyrket min Overbeviisning om, hvad der er den rette Mening af denne Paragraf. Afseet fra alle andre Spørgsmaal, ville vi derfor alene holde os til, hvad der er meent med denne Paragraf. Den ærede Ordfører har sagt, at der paa denne Side af Salen skulde være Uenighed om mange Ting med Hensyn til Kirke Spørgsmaalene. — Ja, ganske vist er det saaledes; men hvad angaar det § 80 i Grundloven? Hvad har det at gøre med den rigtige Fortolkning af denne Paragraf i Grundloven, om den ene vil have Kirkeforfatningen ordnet paa en, den anden paa en anden Maade? Naar vi altsaa nu komme til

Spørgsmaalet om, hvad der har været Meningen af § 80 i Grundloven, saa har den ærede Ordfører gjort opmærksom paa forskjellige Indtryk, som han havde faaet ved at gennemløse Forhandlingerne om den nævnte Paragraf; men disse forskjellige Indtryk berørte aldeles ikke Sagen om Paragrafens Fortaelse. At der havde været Uklarhed om de kirkelige Forhold, at man havde talt om andre Ting, ja, det er ganske vist; men det berører dog ikke Meningen af Paragrafen. Da han kom til Spørgsmaalet om Meningen af Paragrafen, talte den ærede Ordfører om Fleertallet af Udvalget og Fleertallet af Forsamlingen. Men Paragrafen er foreslaaet af dette Fleertal af Udvalget, og hvad der er ytret om Paragrafens Mening, er sagt af det samme Fleertal. Det er altsaa en Fortolkning af alle dem, der have haft at gøre med Forlaget til Paragrafen; der foreligger altsaa fra alle dem, der have stillet Forlaget til Paragrafen, en authentisk Fortolkning af den, og om denne sagde den ærede Ordfører slet ikke Andet, end at han rigtignok maatte indrømme, at der synes at have været tilfiet en almindelig Kirkeforfatningslov. — S. Anledning af, at jeg ved Sagens forrige Behandling havde ytret, at intet Medlem af den grundlovgivende Rigsforsamling havde gjort nogen anden Anstuelse gjældende med Hensyn til Meningen af denne §, sagde den ærede Ordfører, at han heller ikke havde fundet nogen Ytring af den Art, uden en af mig selv; men den citerede Ytring af mig indeholder aldeles Intet af det, den ærede Ordfører sagde. Jeg har nemlig ikke paa nogen Maade udtalt mig om den i § 80 Behøvede Lov; jeg har kun henholdt mig til de Motiver, hvormed Paragrafen var foreslaaet; men da der af et Mindretal i Udvalget var gjort et andet særligt Forslag om Noget, der strax uden Hensyn til Kirkeforfatningen og Paragrafen derom skulde indføres i Grundloven, oplastede jeg det Spørgsmaal, hvorledes Forholdet vilde være mellem den i § 80 lovede almindelige Kirkeforfatningslov og det specielle Punkt, om hvilket der forud skulde optages en særlig Bestemmelse i Grundloven, som altsaa deri vilde blive slaaet fast uden Hensyn til, hvorledes Kirkeforfatningen for Resten blev; og saa sagde jeg, at dette enkelte og i Grundloven forud